

VEILIGHEID VAN ARBEIDSMIDDELEN / MACHINES

De EU-richtlijn “gebruik van arbeidsmiddelen” en haar omzetting in Belgisch Recht.

Richtlijn 89/655/EEG en wijzigingen, gecodificeerde richtlijn 2009/104/EG.

Titel VI van de codex Welzijn op het Werk – ARAB.

De Link met de CE-markering.

**De Wetgeving betreffende machineveiligheid,
gezien door de gebruiker in de werkomgeving.**

Waarom deze gids?

Machines en installaties maken het grootste gedeelte uit van de “arbeidsmiddelen”. Hun goede opvatting en correct gebruik is dan ook een essentieel onderdeel van het veiligheidsbeleid in de onderneming.

Sinds 1989 werd de ter zake geldende reglementering grondig gewijzigd, onder meer op basis van de omzetting van verschillende Europese richtlijnen betreffende arbeidsomstandigheden in het Belgisch recht, waaronder de kaderrichtlijn 89/391/EEG en de richtlijn arbeidsmiddelen 89/655/EEG en haar wijzigingen.

Vooraf deze laatste heeft een belangrijke weerslag op de huidige regels voor veiligheid bij het gebruik van machines. Daarnaast wordt ook de veiligheid van nieuwe machines nu voornamelijk bepaald langs Europese richtlijnen en CE-markering.

De reglementering met betrekking tot de veiligheid van machines en installaties werd dus grondig gewijzigd. Deze nieuwe uitgave van onze praktische gids wil een globaal geactualiseerd inzicht geven in de nieuwe reglementaire situatie en haar toepassing.

Voor wie?

- **De werkgever:**
De ultieme verantwoordelijkheid voor de toepassing van de veiligheidsreglementering ligt uiteraard bij de werkgever.
- **De preventieadviseur:**
De preventieadviseur vervult hierin een sleutelrol, o.m. bij de bestelling en indienststelling van nieuwe uitrusting, en bij de aanpassing van de bestaande uitrusting.
- **De hiërarchische lijn:**
De hiërarchische lijn is belast met de toepassing van het dynamisch risicobeheersingsysteem en dus van de nieuwe voorschriften.
- **De aankoopdienst en de technische diensten:**
De huidige reglementaire situatie doet de contractuele aspecten aan belang winnen voor de elementen die niet gedekt zijn door reglementaire verplichtingen. Meer dan ooit impliceert dit de medewerking van de aankoopdiensten. Daarnaast moeten de technische diensten rekening houden met het groeiend aantal nieuwe normen en referenties.
- **De machinefabrikant of -verkoper:**
Heeft er in het algemeen ook belang bij om de regels te kennen die aan de koper opgelegd worden, om correct te kunnen inspelen op de behoeften van zijn klant.

Voor welke uitrusting?

De richtlijn “Gebruik van arbeidsmiddelen” geeft volgende omschrijving van “arbeidsmiddelen”:

Arbeidsmiddelen: alle op de arbeidsplaats gebruikte machines, apparaten, gereedschappen en installaties

De definitie van arbeidsmiddelen gaat een stuk verder dan bijvoorbeeld de definitie van een machine volgens de machinerichtlijn, vermits ze zowat alle uitrusting omvat.

Deze praktische gids behandelt echter uitsluitend de machines, installaties, gemechaniseerde werktuigen en vergelijkbare arbeidsmiddelen.

DE VOORNAAMSTE VRAGEN

Hoe is het huidige reglementaire kader voor machines als arbeidsmiddelen?

- Het wettelijke kader voor machines als arbeidsmiddelen. 6
- De structuur van Titel VI "Arbeidsmiddelen" van de Codex over het welzijn bij het werk. 7

Welke regels gelden voor de aanschaffing en ingebruikname van machines?

- Overzicht van de voornaamste verplichtingen. 9
- Veiligheidseisen voor de opvatting van de aangeschafte machines. 10
- Het "eerste groene licht": het formuleren van veiligheidseisen bij de bestelling. 14
- Het "tweede groene licht": het verantwoordingsdocument van de leverancier. 20
- Het "derde groene licht": het indienststellingsonderzoek en –verslag. 20
- De schriftelijke instructies. 24
- Instandhouding, controle en inspectie. 25

Welke regels gelden voor de veiligheid van bestaande machines? 26

Welke voorschriften gelden bij leasen of huur van machines? 27

Welke voorschriften gelden bij bouw van machines voor eigen gebruik? 27

Welke voorschriften gelden bij wijziging van machines? 29

U wenst hulp bij de toepassing van de regels voor arbeidsmiddelen? 30

Waar verdere informatie vinden? 31

HOE IS HET HUIDIGE REGLEMENTAIRE KADER VOOR VEILIGHEID VAN MACHINES ALS ARBEIDSMIDDELEN?

Het wettelijke kader voor machines als arbeidsmiddelen

De voorschriften rechtstreeks van toepassing op machines als arbeidsmiddelen, vinden we voornamelijk in **Titel VI "Arbeidsmiddelen"** van de **Codex over het welzijn op het werk**. Hierin onder meer de omzetting van de Europese **richtlijn 89/655/EEG** "houdende **minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid bij het gebruik door werknemers van arbeidsmiddelen op de arbeidsplaats**" (K.B. van 12 augustus 1993), gewijzigd door de **richtlijn 95/63/EG** (K.B.'s van 4 mei 1999) en de **richtlijn 2001/45/EG** (K.B. van 31 augustus 2005). De **richtlijn 2001/45/EG** en haar omzetting gaan echter over arbeidsmiddelen voor tijdelijke werkzaamheden op hoogte en worden hier verder niet behandeld omdat ze niet echt relevant zijn voor machines.

De "sociale" EU-richtlijn "arbeidsmiddelen" is een bijzondere richtlijn in toepassing van de **kaderrichtlijn 89/391/EEG** "betreffende de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bevordering van de **veiligheid en de gezondheid** van de werknemers op het werk", waarvan we de principes voornamelijk terugvinden in de Wet van 4 augustus 1996 "betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk" ("**Welzijnswet**"), en in Titel I "Algemene beginselen" van de Codex. Van belang voor machines, vinden we in de Welzijnswet o.a. **de verplichting tot aanpassing van de preventie aan de ontwikkeling van de techniek**, en tot **evaluatie van de risico's** voor de veiligheid en de gezondheid op het werk.

Ook van belang zijn de Europese "**economische**" **richtlijnen**, of "richtlijnen voor het vrij verkeer van goederen", aangezien ze de verplichtingen vastleggen van de fabrikant / leverancier (in het kader van de "**CE-markering**") en van de gebruiker indien deze zelf als fabrikant optreedt. Van toepassing op de meeste nieuwe machines is uiteraard de **Machinerichtlijn**. Daarnaast kunnen o.m. van toepassing zijn: de "**Laagspanningsrichtlijn**", de richtlijn "**EMC**" (elektromagnetische compatibiliteit), de richtlijnen "**drukvalven van eenvoudige vorm**", "**toestellen onder druk**", "**gastoestellen**", "**bouwproducten**", "**materiaal voor zones met explosiegevaar**",... Ten slotte kunnen bepaalde "**machines**" in het toepassingsgebied vallen van andere richtlijnen (en niet in dat van de machinerichtlijn): "**liften**", "**medische toestellen**",... Onze Praktische Gids "**CE-markering voor machines**" geeft een meer gedetailleerd overzicht van de "**economische**" richtlijnen die relevant kunnen zijn voor machines.

In dit verband wijzen we op het verschil tussen de "**economische**" richtlijnen, met totale harmonisering (zonder nationale afwijkingen) en de "**sociale**" richtlijnen, met slechts gedeeltelijke harmonisering (waarbij specifieke nationale eisen mogelijk zijn).

Uiteraard zijn er ook de voorschriften van het **ARAB** (voor zover ze nog niet overgeheveld zijn naar de Codex) en van het **AREI**, eventuele **andere voorschriften voor specifieke gebieden**, en de voorwaarden opgelegd in het kader van de milieureglementering / **milieuvergunning**.

De structuur van Titel VI “Arbeidsmiddelen” van de Codex over het welzijn bij het werk

Hoofdstuk I: Algemene bepalingen

Art. 1	Toepassingsgebied: werkgevers, werknemers, en ermee gelijkgestelde personen.
Art. 2	Begripsomschrijvingen: arbeidsmiddelen, gebruik van arbeidsmiddelen, ARAB.
Art. 3	Verplichtingen van de werkgever inzake keuze van veilige arbeidsmiddelen.
Art. 4	Verplichting tot naleving van de ergonomische beginselen m.b.t. arbeidsmiddelen.
Art. 5	Opstelling, gebruik, montage en demontage / arbeidsmiddelen met specifiek gevaar
Art. 6	Onderhoud van arbeidsmiddelen met specifiek gevaar: opleiding bevoegde werknemers.
Art. 7	Informatie en instructies voor arbeidsmiddelen / machines.
Art. 8.1 tot 8.3	Aanschaffingsprocedure voor installaties, machines en gemechaniseerde werktuigen.
Art. 8.4	Formele vaststelling veiligheid en overeenstemming van oudere installaties, machines,...
Art. 8.5	Uitzonderingen op artikelen 8.2, 8.3, en 8.4.
Art. 9	Eisen waaraan arbeidsmiddelen in de onderneming moeten voldoen.
Art. 10	Verplichting tot adequaat onderhoud voor handhaving van het veiligheidsniveau.
Art. 11	Regels inzake controle.

Bijlage I: Minimumvoorschriften waaraan alle arbeidsmiddelen in de onderneming moeten voldoen.

Bijlage II: Bepalingen betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen conform artikel 5 (onder meer opstelling, montage, demontage, ... van arbeidsmiddelen).

Hoofdstuk II: Specifieke bepalingen

Afdeling I:	Beeldschermen.
Afdeling II:	Mobiele arbeidsmiddelen:
Onderafd. I:	Algemene beginselen.
Onderafd. II:	Specifieke minimumvoorschriften van toepassing op mobiele arbeidsmiddelen.
Onderafd. III:	Specifieke bepalingen betreffende het gebruik van mobiele arbeidsmiddelen.
Afdeling III:	Arbeidsmiddelen voor het heffen of hijsen van lasten:
Onderafd. I:	Algemene beginselen.
Onderafd. II:	Specifieke minimumvoorschriften van toepassing op arbeidsmiddelen voor het hijsen of heffen van lasten.
Onderafd. III:	Algemene bepalingen betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen voor het hijsen of heffen van lasten.
Onderafd. IV:	Specifieke bepalingen betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen voor het hijsen of heffen van niet-geleide lasten.
Onderafd. V:	Bepalingen betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen bestemd voor het hijsen of heffen van lasten die uitzonderlijk gebruikt worden voor het hijsen of heffen van personen.
Onderafd. VI:	Specifieke bepalingen betreffende het gebruik van werkbakken en werkplatformen opgehangen aan een kraan.
Afdeling IV:	Werkzitplaatsen en rustzitplaatsen
Afdeling V:	Arbeidsmiddelen voor tijdelijke werkzaamheden op hoogte

Nota: Afdelingen I, IV en V van hoofdstuk II zijn minder relevant voor machineveiligheid.

WELKE REGELS GELDEN VOOR DE AANKOOP EN INGEBRUIKNAME VAN MACHINES?

Overzicht van de voornaamste verplichtingen

Artikel 3 legt aan de werkgever de algemene verplichting op om ervoor te zorgen dat bij de arbeidsmiddelen die ter beschikking van de werknemers worden gesteld, de risico's inzake veiligheid en gezondheid tot een minimum worden beperkt. Deze algemene verplichting wordt dan onder meer geconcretiseerd in de volgende punten:

- De omschrijving van de eisen voor de opvatting van de arbeidsmiddelen (artikel 9).
- De verplichting om bij de bestelling van technische arbeidsmiddelen (machines, gemechaniseerde werktuigen en installaties) de veiligheidseisen te formuleren (artikel 8.1).
- De principiële verplichting om bij levering van technische arbeidsmiddelen van de leverancier een verantwoordingsdocument te bekomen (artikelen 8.2 en 8.5).
- De principiële verplichting om vóór de indienststelling van technische arbeidsmiddelen in een verslag vast te stellen dat deze middelen aan de voorschriften beantwoorden en voldoende veilig zijn (artikelen 8.3 en 8.5).
- De verplichting om voor alle aspecten van de inzet van technische arbeidsmiddelen aangepaste schriftelijke instructies te voorzien (artikel 7).
- De verplichting om het veiligheidsniveau in stand te houden (artikel 10) en eventueel de nodige controles te voorzien (artikel 11).

Veiligheidseisen van toepassing bij aankoop van machines

Algemeen

Krachtens artikel 9 van Hoofdstuk I van Titel VI van de Codex, moeten de arbeidsmiddelen die thans ter beschikking van de werknemers worden gesteld, inzake opvatting voldoen aan de volgende eisen:

- aan alle “economische” EU-richtlijnen die erop van toepassing zijn (CE-markering...),

of

- voor de arbeidsmiddelen of aspecten ervan die niet of slechts gedeeltelijk in het toepassingsgebied van de “economische” EU-richtlijnen vallen, aan de minimumvoorschriften voor arbeidsmiddelen, die we terugvinden in bijlage I bij voormeld hoofdstuk (+ aan nog geldende bepalingen van het ARAB en indien van toepassing, aan de aanvullende minimumvoorschriften in Hoofdstuk II).

Wat houdt de CE-markering voor machines in?

De Europese richtlijnen voor het vrij verkeer van producten bepalen de technische voorwaarden (fundamentele of essentiële veiligheids- en gezondheidseisen...) en de formaliteiten (certificering), waaraan voldaan moet worden om de producten in hun toepassingsgebied in de handel te mogen brengen (eventueel ook in gebruik te mogen stellen). De recentere richtlijnen van de “nieuwe aanpak”, die voorzien in CE-markering, hebben in het algemeen erg gelijkende mechanismen. CE-markering is dan een aanduiding vanwege de fabrikant, dat het product in overeenstemming geacht wordt met alle toepasselijke richtlijnen.

Als voorbeeld volgt een schematische samenvatting van de verplichtingen van de fabrikant in toepassing van de machinerichtlijn 2006/42/EG, zoals deze gelden voor de meerderheid van de nieuwe machines.

machine in toepassingsgebied van machinerichtlijn (artikel 1)

moet voldoen aan essentiële eisen van bijlage I van de richtlijn bij voorkeur met toepassing van geharmoniseerde Europese normen

conformiteit moet aangetoond worden in een technisch dossier (ter beschikking gehouden van de overheid)

conformiteit moet bevestigd worden in een met de machine mee te leveren verklaring van overeenstemming (bijlage II)

en met de CE-markering op de machine (geeft samen met de verklaring een “vermoeden van overeenstemming”)

Voor de machines beschreven in bijlage IV van de richtlijn, moet een “aangemelde instantie” tussenkomen in de procedure (VINÇOTTE is aangemeld voor de meeste machines van bijlage IV). Voor machines die bestemd zijn voor inbouw en die daardoor niet in overeenstemming kunnen worden verklaard, bestaat een aparte verklaring om toch het vrij verkeer ervan mogelijk te maken.

Zie ook onze Praktische Gids “CE-markering voor machines”.

De geharmoniseerde Europese normen in toepassing van de machinerichtlijn

Typisch voor de richtlijnen van de “Nieuwe Aanpak” voor het vrij verkeer van producten worden de eisen voor ontwerp en bouw van de producten geformuleerd als “**fundamentele**” of, zoals in de herschikte Machinerichtlijn 2006/42/EG, “**essentiële**” eisen. De bedoeling hierbij is dat de wettelijke eisen beperkt blijven tot algemeen geformuleerde doelstellingen die de te bereiken resultaten aangeven, zonder de technische oplossingen hiertoe op te leggen.

De details van interpretatie en toepassing van de fundamentele eisen worden overgelaten aan de betrokkenen, met nochtans een wettelijk geregelde voorkeur voor het gebruik hierbij van de **bepalingen van de geharmoniseerde Europese normen** in de vorm van een wettelijk vermoeden van overeenstemming met de overeenkomstige essentiële eisen. Zoals voor andere richtlijnen wordt de lijst van de geharmoniseerde normen die een vermoeden van overeenstemming met de essentiële eisen van de Machinerichtlijn geven periodiek gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie.

Hoewel niet verplicht, spelen de geharmoniseerde Europese normen dus een belangrijke rol bij de toepassing van de richtlijnen van de Nieuwe Aanpak: behalve dat hun gebruik een vermoeden van overeenstemming verleent en dus onder meer de opmaak van het technisch dossier vereenvoudigt (zie verder), geven zij immers een beschrijving van de “stand van de techniek”.

Dit betekent ook dat indien de fabrikant andere oplossingen toepast dan deze bepaald in de relevante norm(en), er van hem toch verwacht wordt dat hij kan aantonen dat met deze oplossing een veiligheidsniveau bereikt wordt vergelijkbaar met dat bij toepassing van de norm.

De geharmoniseerde normen voor de toepassing van de Machinerichtlijn zijn ingedeeld in **drie niveaus**:

- A. “**basisnormen**” die gelden voor alle machines (basisconcepten, terminologie en ontwerpprincipes).
- B. “**generieke**” of “**algemene normen**” die bijzondere veiligheidsaspecten (B1) of veiligheidsvoorzieningen (B2) behandelen die voor een hele reeks van machines relevant zijn.
- C. “**machinenormen**” voor de veiligheid van specifieke machines of machinegroepen.

De Europese normen worden aangeduid door de letters EN, of EN ISO voor normen opgesteld in samenwerking met ISO, gevolgd door een nummer en het uitgiftejaar (bv. EN ISO 13857:2008). Deze normen worden ook opgenomen in de catalogus van de nationale normeninstellingen (al dan niet vertaald) en hun Europese referenties worden daarbij voorafgegaan door de nationale kenletters (voor België NBN), zonder dat de inhoud hierbij gewijzigd wordt.

De A- en B-normen worden ook wel “horizontale” normen genoemd, de C-normen “verticale”. Het meest efficiënte uitgangspunt bij de studie van de conformiteit van een machine is, voor zover beschikbaar, de gepaste norm van het C-type.

De “minimumvoorschriften” voor arbeidsmiddelen en hun toepassing

De algemene “minimumvoorschriften” van bijlage I van hoofdstuk I van Titel VI van de Codex omvatten 19 punten die de volgende aspecten behandelen:

1. Veiligheid van bedieningssystemen en hun effect op het arbeidsmiddel
2. In werking stellen van het arbeidsmiddel
3. Normale stopzetting van het arbeidsmiddel
4. Noodstopvoorzieningen
5. Voorzorgen tegen gevaren door vallende of wegschietende voorwerpen
6. Stabiliteit van arbeidsmiddelen en hun onderdelen
7. Risico voor breuk van onderdelen of uitslingeren van gereedschappen
8. Gevaren door bewegende delen van arbeidsmiddelen
9. Verlichting van werk- en onderhoudspunten
10. Risico's door hoge of lage temperaturen
11. Waarneembaarheid en verstaanbaarheid van alarmsignalen
12. Eerbiediging van de voorziene gebruiksgrenzen
13. Veiligheid bij onderhoudswerkzaamheden
14. Inrichtingen voor scheiding van arbeidsmiddelen van hun krachtbronnen
15. Waarschuwingen en signaliseringen noodzakelijk voor de veiligheid
16. Veilige toegang tot de machine voor alle productie- en andere werkzaamheden
17. Brand, verhitting, emissie van stoffen, stralingen
18. Explosiegevaaren
19. Rechtstreeks of indirect contact met elektriciteit

Deze algemene minimumvoorschriften voor arbeidsmiddelen vormen een relatief korte lijst, die nochtans toch zowat alle aspecten van de veiligheid van de uitrusting dekt. Bij de toepassing hiervan stelt zich het probleem van het concreet invullen van deze voorschriften, rekening houdend met de stand van de techniek, op basis van correcte analyse en evaluatie van de risico's. De voor de hand liggende aanduidingen van de stand van de techniek zijn de eisen die gelden voor nieuwe arbeidsmiddelen / machines. Dit zijn, naast de “essentiële veiligheids- en gezondheidseisen” van de Machinerichtlijn, in de eerste plaats het grote aantal Europese normen die hierbij aansluiten.

Voor mobiele machines of machines voor het hijsen of heffen van lasten zal men behalve de hierboven vermelde algemene minimumvoorschriften ook de relevante voorschriften van Hoofdstuk II van Titel VI van de Codex moeten toepassen.

Het eerste “groene licht”: het formuleren van veiligheidseisen bij de bestelling

Algemeen

Het formuleren van de veiligheidseisen bij de aanschaffing van nieuwe installaties, machines en gemechaniseerde werktuigen, in lastenkohier en/of bestelbon, is een algemene verplichting, opgelegd door artikel 8.1 van Hoofdstuk I van Titel VI van de Codex. De preventiedienst en de arbeidsgeneesheer nemen deel aan de voorbereiding van de bestelling. De bestelbon wordt geïssueerd door de preventieadviseur. Indien de nodige deskundigheid voor een specifieke machine niet in de onderneming aanwezig is, moet een beroep gedaan worden op externe deskundigen.

Het belang van specifieke veiligheidseisen bij de bestelling (naast een algemene formulering) hangt af van de situatie:

- dit belang is vanzelfsprekend bij een op maat gebouwde machine;
- bij de bestelling van een in serie gebouwde machine, moet in het bijzonder gelet worden op de geschiktheid van de machine. Ingeval de standaardmachine vanuit veiligheidsoogpunt niet zonder meer geschikt is voor het uit te voeren werk, dan zullen de veiligheidseisen bij de bestelling de nodige aanpassingen door de fabrikant moeten garanderen.
De koper zou in elk geval ook zoveel mogelijk moeten vermijden dat een machine waarvan de conformiteit door de leverancier gegarandeerd is via de CE-markering, bij ontvangst gewijzigd moet worden om ze aan te passen aan de specifieke gebruiksomstandigheden. Dat kan immers een aantasting van de veiligheidsgarantie betekenen en reglementair de koper in de positie van fabrikant plaatsen.
- de CE-markering dekt niet noodzakelijk (volledig) alle nieuwe arbeidsmiddelen. Zie bijvoorbeeld de machines bestemd voor inbouw die geen CE-markering hebben, de (zeldzame) eventueel (nog) niet geharmoniseerde aspecten,...

Uit praktisch oogpunt is het belangrijk om de veiligheidseisen in een voldoende vroeg stadium van de bestelprocedure duidelijk te stellen. Op deze wijze kunnen heel wat vervelende discussies achteraf vermeden worden.

Welke elementen moeten voorkomen in de veiligheidseisen bij de bestelling?

De veiligheidseisen bij de bestelling zullen in het algemeen volgende elementen kunnen omvatten:

- een verplichte algemene veiligheidseis in de zin van artikel 8.1 van Hoofdstuk I van Titel VI, die slaat op
 - de naleving van de geldende (Belgische) wetten en voorschriften inzake veiligheid en hygiëne,
 - de voorwaarden om het objectief te bereiken vooropgesteld door het dynamisch risicobeheersingsysteem bedoeld in artikel 3 van het K.B. van 27 maart 1998 betreffende het welzijnsbeleid;
- een opsomming van de toepasselijke belangrijke voorschriften, met in de eerste plaats de richtlijnen inzake CE-markering waarvan we denken dat ze van toepassing zijn,... De opsomming van de richtlijnen zal bij voorkeur niet-beperkend zijn, want het is de machinefabrikant die best geplaatst is om te weten welke richtlijnen van toepassing zijn.
- best ook een herinnering aan de verplichting tot aflevering van de nodige documenten, met specificering van de gewenste taal / talen (verklaring van overeenstemming, instructies voor alle aspecten van de inzet,...);
- eventuele meer gedetailleerde veiligheidstechnische eisen bij machines op maat, of aanvullende eisen om de machine geschikt te maken voor het uit te voeren werk, in geval van standaardmachines.

Het stellen van bijkomende eisen bij aankoop van een machine met CE-markering

De CE-markering op een machine geeft aan dat de fabrikant garandeert dat de machine aan alle toepasselijke EU-richtlijnen van de "nieuwe aanpak" voldoet, binnen de gebruiksvoorwaarden door hem voorzien. De koper kan uiteraard toch bijkomende veiligheidseisen stellen, bijvoorbeeld de conformiteit met bepaalde normen, of maatregelen om rekening te houden met zijn bijzondere gebruiksomstandigheden. Dit wordt dan een contractprobleem, een zaak van afspraken tussen fabrikant en koper.

Enig pragmatisme is hier nochtans aangewezen:

- bij een in serie gebouwde machine kunnen bijkomende eisen (inclusief de eis tot volledige conformiteit met normen) betekenen dat de fabrikant logischerwijze, behalve de machine, ook zijn technisch constructiedossier moet aanpassen, en dat dus allicht ook gerekend moet worden op een hogere prijs.
- de bijkomende eisen kunnen soms problemen stellen voor de conformiteit van de machine, indien zij niet verenigbaar zijn met het oorspronkelijk veiligheidsconcept, of een aantasting hiervan betekenen.
- in verband met de noodzaak van bijkomende veiligheidseisen is het best vooraf ernstig te bekijken of de machine inderdaad gaat gebruikt worden buiten de door de fabrikant voorziene grenzen.

De bestelling van een niet voltooide machine (voor inbouw of samenbouw)

De verplichtingen van de fabrikant bij een niet voltooide machine omvatten in grote lijnen het volgende:

- Het opstellen van een technisch dossier. Dit dossier is enigszins vergelijkbaar met dat voor (complete) machines, maar specifiek is dat het aantonen van de overeenstemming zich beperkt tot deze essentiële eisen die door de fabrikant in zijn verklaring worden aangegeven als vervuld.
- Het leveren van de niet voltooide machine met een "inbouwverklaring". Behalve het vroegere bestaande "verbod tot ingebruikname" dat blijft, is onder meer specifiek aan deze verklaring dat de fabrikant moet vermelden welke essentiële eisen van de Machinerichtlijn toegepast en vervuld zijn en verder dat de fabrikant zich ertoe verbindt om desgevraagd relevante informatie over de niet voltooide machine te geven aan de bevoegde autoriteiten.
- Het afleveren met de niet voltooide machine van een "montagehandleiding" met het oog op een correcte assemblage. Deze handleiding moet worden opgesteld in een officiële taal van de EER die aanvaardbaar is voor de koper.

De bedoeling is dan dat de inbouwverklaring en de montagehandleiding opgenomen worden in het technisch dossier voor de samengebouwde machine.

De koper die een niet voltooide machine koopt om ze in te bouwen of samen te bouwen tot een groter geheel, zal geconfronteerd worden met de verplichtingen als fabrikant van de samenbouw. Hoewel de verplichtingen van de fabrikant van de niet voltooide machine in de Machinerichtlijn 2006/42/EG uitgebreid werden, blijft het voor de koper dus belangrijk om langs contractuele weg te bekomen:

- Dat de fabrikant zoveel mogelijk overeenstemming verklaart met alle essentiële eisen waarvan de vervulling niet afhangt van de inbouw, en
- Dat de fabrikant een gebruikershandleiding aflevert die zoveel mogelijk alle aspecten van de inzet van de niet voltooide machine behandelt.

Indien de machine ook zelfstandig kan functioneren, moet ze vergezeld gaan van een verklaring van overeenstemming, en CE-markering hebben.

De bestelling van veiligheidscomponenten voor machines

In verband met de afzonderlijke bestelling van veiligheidscomponenten voor machines valt te noteren dat de machinerichtlijn hiervoor een certificering voorzien heeft die gelijkaardig is aan deze voor machines. Hoewel de koper niet verplicht is om veiligheidscomponenten in overeenstemming met de Machinerichtlijn te kopen, en de overeenstemming van veiligheidscomponenten dus in de eerste plaats een probleem is van de fabrikant, heeft de koper er in het algemeen belang bij om gecertificeerde componenten te kopen. Dit vereenvoudigt immers zijn verplichtingen bij het toepassen van deze componenten.

De toegang tot het “technisch dossier” voor de machine

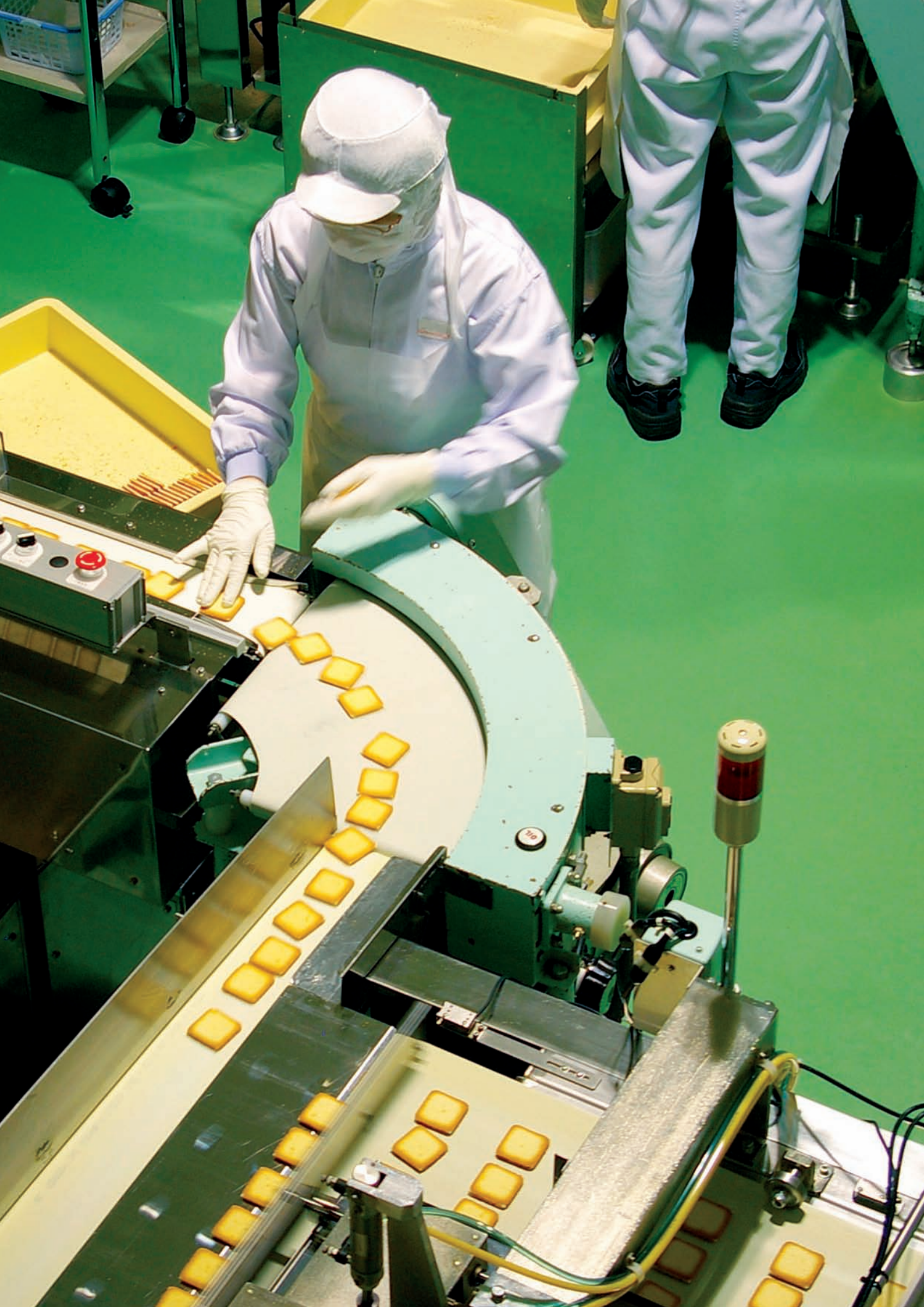
Het door de Machinerichtlijn voorziene technisch constructiedossier is bedoeld als basis voor het toezicht door de overheid en als basis voor de tussenkomst van de “aangemelde instantie”, in de gevallen waar zulke tussenkomst voorzien is. Er is dus geen enkele wettelijke verplichting voor de fabrikant, om een kopie van zijn technisch constructiedossier over te maken aan de koper van zijn machine.

Indien de machine aangekocht wordt bij een ernstig fabrikant zal er in het algemeen weinig reden voor de koper zijn om dit dossier te vragen: het is immers niet de bedoeling, en veelal ook niet realistisch, dat de koper systematisch de veiligheidsanalyse van de machine zou overdoen. De noodzaak om te beschikken over ten minste bepaalde elementen van het technisch dossier lijkt wel aanwezig voor machines die aangekocht worden met de bedoeling om ze aan te passen aan de eigen behoeften. In dat geval zal men immers zelf als fabrikant van de uiteindelijke machine moeten handelen en een eigen technisch constructiedossier samenstellen.

De koper kan bij de bestelling van de machine trachten van de aflevering van een kopie van het dossier een contractuele verplichting te maken. Dit zal meestal niet lukken bij in serie gebouwde machines: het dossier zal in veel gevallen informatie bevatten die de fabrikant als vertrouwelijk beschouwt, en die hij zeker niet op grotere schaal verspreid wil zien. Bij machines op maat, zal het daarentegen allicht wel bespreekbaar zijn om een kopie van het dossier te krijgen.

Moeten tweedehands machines voorzien zijn van een CE-markering?

Tweedehandse machines die van buiten de Europese Economische Ruimte ingevoerd worden, moeten aan dezelfde regels voldoen als nieuwe machines. Tweedehandse machines die binnen de Europese Economische Ruimte van eigenaar veranderen, zullen al de CE-markering hebben indien het gaat om recente machines. Zijn ze niet gedekt door CE-markering, dan moeten ze voldoen aan de minimumvoorschriften voor arbeidsmiddelen. Deze laatste verplichting richt zich strikt genomen naar de werkgever / koper.

Wat gebeurt er als ik nu een machine koop zonder CE-markering?

Machines (of machineaspecten) die, uitzonderlijk, (nog) niet in het toepassingsgebied vallen van een Europese richtlijn die voorziet in CE-markering, moeten voldoen aan minimumvoorschriften voor arbeidsmiddelen (en aan eventuele andere nationale voorschriften), waarbij de verantwoordelijkheid, meer dan bij de machine geleverd met CE-markering, bij de koper ligt.

Machines die wel verplicht moeten gedekt zijn door CE-markering kunnen principieel alleen nog in de handel gebracht worden als ze voorzien zijn van deze markering. Dat is in de regel de verantwoordelijkheid van de fabrikant. Er kunnen zich ook gevallen voordoen van machines van buiten de Europese Economische Ruimte (EER) waarvoor binnen Europa slechts een zeer beperkte markt bestaat, zodat de fabrikant niet bereid is om de nodige stappen te zetten voor conformiteit met de Europese richtlijnen.

Voor de onderneming die dergelijke machine werkelijk nodig heeft, bestaat de eerste logische stap in het zoeken naar alternatieve leveranciers, die wel een machine met CE-markering kunnen leveren.

Koopt men toch de machine zonder de vereiste CE-markering, dan moet men er rekening mee houden dat men zelf zal moeten instaan voor de overeenstemming met de toepasselijke Europese richtlijn(en). Belangrijke aspecten hierbij zijn:

- de kostprijs van de operatie en het werkvolume (eventueel te verdelen over meerdere exemplaren);
- de vereiste deskundigheid;
- de mogelijkheid om de elementen samen te brengen die noodzakelijk zijn voor het technisch dossier;
- de mogelijkheid dat technische wijzigingen noodzakelijk zouden kunnen zijn om tot conformiteit te komen;
- de invloed op de wettelijke aansprakelijkheid (strafrechtelijk en burgerlijk).

Het tweede “groene licht”: het verantwoordingsdocument van de leverancier

Bij de levering van machines, gemechaniseerde werktuigen of installaties moet de leverancier in principe een document afleveren waarin de naleving van de bij de bestelling geformuleerde veiligheids- en gezondheidseisen verantwoord wordt (artikel 8.2 van Hoofdstuk I van Titel VI van de Codex). Krachtens artikel 8.5 valt deze verplichting echter weg voor uitrusting of aspecten gedekt door CE-markering of door controle door een externe dienst voor technische controle, en ook voor uitrusting identiek aan exemplaren waarvoor de volledige aanschaffingsprocedure al werd toegepast. Hierbij dient er wel op gelet

dat de CE-markering en zeker de technische controle niet noodzakelijk alle veiligheidsaspecten van de uitrusting dekken.

Wanneer van toepassing zou van de aflevering van het verantwoordingsdocument bij de bestelling een contractuele eis moeten gemaakt worden, want deze reglementering richt zich in principe niet tot de leverancier als zodanig. Het verantwoordingsdocument mag principieel niet beperkt zijn tot een eenvoudige verklaring van naleving van de eisen, het zou deze naleving ook moeten “verantwoorden”.

Het derde “groene licht”: het indienststellingsonderzoek en -verslag

Algemeen

Artikel 8.3 van Hoofdstuk I van Titel VI van de Codex voorziet dat vóór indienststelling van installaties, machines en gemechaniseerde werktuigen, een verslag moet opgesteld worden waarin de veiligheid en de overeenstemming met de voorschriften wordt vastgesteld en dit door de preventieadviseur, zo nodig met raadpleging van andere bevoegde personen. Krachtens artikel 8.5 zou deze verplichting echter wegvallen voor uitrusting of aspecten gedekt door CE-markering of door controle door een externe dienst voor technische controle, en ook voor uitrusting identiek aan exemplaren waarvoor de volledige aanschaffingsprocedure al werd toegepast. Hierbij dient er wel op gelet

dat de CE-markering en zeker de technische controle niet noodzakelijk alle veiligheidsaspecten van de uitrusting dekken.

Hoewel het verslag vóór indienststelling in vele gevallen dus niet meer verplicht is voor machines, pleiten wij toch voor een systematische toepassing ervan, en dit om verschillende redenen:

- de grenzen van wat gedekt is door de CE-markering zijn niet altijd duidelijk (inplanting, installatie,...),
- ondanks het vermoeden van overeenstemming op basis van CE-markering en verklaring van overeenstemming, is een redelijke

voorzichtigheid van de preventieadviseur niet misplaatst (bvb. met het oog op vergetelheden vanwege de fabrikant, of van opvallende grote restrisico's),

- de verplichting tot evaluatie van de restrisico's, opgelegd door de Welzijnswet,
- dit is een goed kader voor het formeel "viseren" van de instructies en voor het beoordelen van de behoefte aan controles (zie verder).

Het verslag voor indienststelling kan dan een basiselement vormen voor het veiligheidsdossier dat logischerwijze voor elke machine / arbeidsmiddel zou moeten bestaan.

Het onderzoek voor indienststelling van een machine gedekt door CE-markering

Bij het onderzoek vóór indienststelling en het verslag ervan, zouden naar onze mening in dit geval voornamelijk volgende aspecten moeten bekeken worden:

a) met betrekking tot de opvatting van de machine (en de verplichtingen van de fabrikant):

- het onderzoek naar de aanwezigheid en de kwaliteit van de verklaring(en) van overeenstemming, horende bij de CE-markering;
- het onderzoek naar mogelijke opvallende veiligheidstekorten of elementen die wijzen op zulke tekorten, voor wat gedekt is door de CE-markering. De bedoeling hiervan is uiteraard niet om het werk van de fabrikant betreffende veiligheid over te doen, wat meestal ook niet mogelijk zou zijn vermits men niet beschikt over het technisch dossier. Bij aanduiding van mogelijke tekorten zal de volgende stap meestal

bestaan in het contacteren van de fabrikant met een gemotiveerde vraag;

- het bestaan van de nodige instructies van de fabrikant in de gevraagde taal / talen;

b) met betrekking tot de lokale situatie:

- de correcte inplanting van de machine (rekening houdende met de instructies van de fabrikant) en de mogelijke risico's die zouden kunnen bestaan vanuit de omgeving;
- de correcte installatie van de machine (rekening houdende met de instructies van de fabrikant) en de eventuele keuringen voor indienststelling door een externe dienst voor technische controles;
- het verifiëren van het gebruik van de machine ten opzichte van de door de fabrikant voorziene gebruiksgrenzen (normalerwijze in de instructies vastgelegd);
- de behoefte aan aanpassing of aanvulling van de instructies van de fabrikant, in functie van de eigen situatie (zie ook hierna de specifieke afdeling over instructies);
- de noodzaak van bijzondere selectie en opleiding van het personeel dat met de machine te maken krijgt.
- het beoordelen van de behoefte aan controles (zie verder de specifieke afdeling hierover).

Het onderzoek voor indienststelling van een machine niet gedekt door CE-markering

Bij het onderzoek vóór indienststelling en het verslag ervan, zouden naar onze mening in dit geval voornamelijk volgende aspecten moeten bekeken worden:

a) met betrekking tot de opvatting van de machine:

- het onderzoek van de specificatie van de machine, in vergelijking met de bestelling;
- bestaan en inhoud van het verantwoordingsdocument van de leverancier en de naleving van de bijzondere veiligheidseisen gespecificeerd bij de bestelling;
- **het grondig onderzoek van de overeenstemming met de voorschriften en de veiligheid van de machine, in principe op basis van de minimumvoorschriften voor arbeidsmiddelen, met evaluatie van de restrisiko's.**

b) met betrekking tot de lokale situatie:

- de correcte inplanting van de machine (eventueel rekening houdende met de instructies van de leverancier) en de mogelijke risico's die zouden kunnen bestaan vanuit de omgeving;

- de correcte installatie van de machine (eventueel rekening houdende met de instructies van de leverancier) en de eventuele keuringen voor indienststelling door een externe dienst voor technische controles;
- eventueel het verifiëren van het gebruik van de machine ten opzichte van de door de fabrikant voorziene gebruiksgrenzen (normalerwijze in de instructies vastgelegd);
- het opstellen van de instructies voor de inzet van de machine, of het onderzoek en zo nodig aanvullen en aanpassen van de instructies ontvangen van de leverancier, in functie van de eigen situatie (zie ook hierna de specifieke afdeling over instructies);
- de noodzaak van bijzondere selectie en opleiding van het personeel dat met de machine te maken krijgt.
- het beoordelen van de behoefte aan controles (zie verder de specifieke afdeling hierover).

De schriftelijke instructies

Artikel 7 van Hoofdstuk I van Titel VI van de Codex bepaalt dat de werknemers over voldoende informatie en gebruiksaanwijzingen moeten beschikken. Voor installaties, machines en gemechaniseerde werktuigen moeten in elk geval schriftelijke instructies bestaan voor werking, gebruikswijze, inspectie en onderhoud, die ook de nodige veiligheidsinformatie omvatten. Deze instructies moeten worden geïllustreerd, en zo nodig aangevuld, door de preventieadviseur.

Op basis van de eisen uit de Europese richtlijnen voor het vrij verkeer van goederen en de bijhorende Europese normen zal een "gebruikershandleiding", die alle aspecten van de inzet dekt, door de fabrikant afgeleverd moeten worden bij elke machine met CE-markering. Het zullen deze instructies zijn die mee de gebruiksvoorwaarden vastleggen waarbinnen de fabrikant de overeenstemming van zijn machine met de toepasselijke richtlijnen garandeert.

Op basis van het voorgaande kunnen we stellen dat bij een nieuwe machine systematisch nagegaan zou moeten worden of de door de fabrikant meegeleverde instructies aangepast en voldoende zijn voor de veilige toepassing van de machine in de onderneming. Dat zal meestal niet volledig het geval zijn. Zo zal de fabrikant bijvoorbeeld instructies moeten geven voor de "inbeslagname" van de machine met het oog op interventies, maar zullen deze instructies uiteraard moeten ingepast worden in de desbetreffende procedure van de onderneming / gebruiker.

Onder andere in art. 21 van Hoofdstuk III van Titel I van de Codex, vinden we ook de verplichting tot aangepaste opleiding van de werknemers, bvb. bij invoering van een nieuw arbeidsmiddel. De instructies zullen per definitie een belangrijke basis zijn voor deze opleiding.

Instandhouding, controle en inspectie

De voorschriften voor het gebruik van machines, met inbegrip van onderhoud, inspectie, ..., zijn een nationale materie, hoewel bvb. de inhoud van sommige controles wel is aangepast onder invloed van EU-voorschriften.

Schematisch gezien, moet hoofdzakelijk rekening gehouden worden met volgende elementen:

- de uitdrukkelijk door de reglementering of de exploitatievoorwaarden opgelegde verplichtingen voor controle voor indienststelling of periodieke controle door externe dienst voor technische controles ("erkend organisme"),
- de uitdrukkelijk opgelegde verplichtingen voor controle door "een bevoegd persoon aangeduid door het bedrijfshoofd",
- de verplichting, opgelegd door artikel 10 van Hoofdstuk I van Titel VI van de Codex, om het veiligheidsniveau van de arbeidsmiddelen door een adequaat onderhoud te handhaven (in dit verband mag men ook de aanwijzingen van de fabrikant in zijn gebruikershandleiding niet vergeten);
- de verplichting voor de werkgever, ingevoerd langs artikel 11 van Hoofdstuk I van Titel VI van de Codex, om volgens de aangegeven principes, zelf te bepalen welke verdere controles uit oogpunt van veiligheid nodig zijn en deze uit te voeren.

De principes zijn in grote lijnen als volgt:

a) arbeidsmiddelen waarvan de veiligheid afhangt van de wijze van installatie:

- controle na de installatie en vóór de eerste inbruikneming, en
- controle na elke nieuwe montage / installatie.

b) arbeidsmiddelen waarbij gevaarlijke situaties kunnen ontstaan door slijtage en andere vormen van degradatie:

- periodieke controles en zo nodig proeven,
- bijzondere controles na uitzonderlijke gebeurtenissen, ongevallen, en na langere buitengebruikstelling.

De resultaten van deze controles moeten schriftelijk worden vastgelegd en bewaard.

WELKE REGELS GELDEN VOOR DE VEILIGHEID VAN DE BESTAANDE MACHINES?

Alle machines / arbeidsmiddelen in gebruik, die niet gedekt zijn door CE-markering, moeten (volgens het geval, sinds hun ingebruikname of uiterlijk sinds 01.01.97) voldoen aan de algemene "minimumvoorschriften" voor arbeidsmiddelen. Voormelde datum van 1 januari 1997 is bij de laatste wijziging van Titel VI niet meer vermeld, gezien hij voorbij is. Voor de specifieke bepalingen voor mobiele machines of machines voor het hijsen of heffen van lasten liep de overgangstermijn voor de regularisatie van oudere uitrusting tot 5 december 2002.

Zoals voor nieuwe machines zou, praktisch gezien, voor alle machines / arbeidsmiddelen in gebruik en niet gedekt door CE-markering, een "veiligheidsdossier" moeten bestaan, waarin in dit geval voornamelijk volgende elementen zouden moeten aanwezig zijn:

- voor zover nog bestaand: de elementen in verband met de bestelling (eisen bij bestelling, attesten van de leverancier,...), het vroegere verslag voor indienststelling,
- de elementen in verband met de **grondige veiligheids- en conformiteitstudie** (onderzoek van de overeenstemming met de minimumvoorschriften voor arbeidsmiddelen en andere toepasselijke bepalingen, evaluatie van de risico's in de zin van de Welzijnswet,...),
- in voorgaand kader zo nodig ook een analyse van de controlebehoeften (zie hoger bij nieuwe machines),
- de gegevens over de instructies, en het "visum" van de preventieadviseur (voor zover niet opgenomen in het afsluitend verslag) (zie hoger bij nieuwe machines),
- de eventueel te nemen correctieve acties en de opvolging van de uitvoering ervan,
- een afsluitend verslag analoog aan het "verslag voor indienststelling" voor nieuwe uitrusting.

De onderneming die nog niet helemaal rond zou zijn met de "regularisering" van haar bestaande machines / arbeidsmiddelen, heeft er belang bij om zo snel mogelijk een realistisch actieplan met tijdschema op te stellen (en dit uiteraard ook in uitvoering te brengen).

De toepassing van de minimumvoorschriften op bestaande machines

De "voorafgaande opmerking" bij de lijst van algemene minimumvoorschriften in bijlage I van Hoofdstuk I van Titel VI van de Codex stelt dat de toepassing van de minimumvoorschriften op arbeidsmiddelen die in gebruik zijn "niet noodzakelijkerwijs dezelfde maatregelen vergt als de fundamentele eisen die van toepassing zijn op nieuwe arbeidsmiddelen". Voor de machinegebruiker stelt zich daarbij de vraag welke maatregelen dan wel noodzakelijk zijn, vooral als men er van uitgaat dat de fundamentele eisen voor nieuwe arbeidsmiddelen een aanduiding zijn van gekende gevaren.

Anderzijds bepaalt artikel 5, § 1, punt g) dat de werkgever de risico's zoveel mogelijk moet beperken, rekening houdende met de ontwikkeling van de techniek. Hetzelfde artikel bepaalt ook dat de risico's moeten bestreden worden aan de bron en dat de risico's die niet kunnen voorkomen worden moeten geëvalueerd worden.

Naar onze mening bestaat een goede aanpak erin om, zoals eerder reeds geschreven, de regels voor nieuwe machines (fundamentele eisen en normen) als referentie te gebruiken bij het onderzoek van de bestaande machines. Indien op bepaalde punten niet voldaan is aan de regels voor nieuwe machines, dan kan men op basis van de risicoëvaluatie vaststellen of de afwijking verdedigbaar is. Deze verdediging hoort dan bij het veiligheidsverslag van de machine.

WELKE VOORSCHRIFTEN GELDEN BIJ LEASEN OF HUUR VAN MACHINES?

Het is evident dat de onderneming ook verantwoordelijk is voor de veiligheid en de overeenstemming met de voorschriften van de machines / arbeidsmiddelen van de geleasede of gehuurde machines die zij laat gebruiken door haar personeel. Daarnaast is het ook logisch, dat de huurder de verantwoordelijkheid voor de veiligheid van deze uitrusting zoveel mogelijk naar de verhuurder wil toeschuiven.

Algemeen gesproken zal het volgende gelden:

- bij de "bestelling" worden best dezelfde principes gehanteerd als bij aankoop

(veiligheidseisen, "garanties" vanwege de verhuurder, verslag voor indienststelling, instructies,...).

- voor wat betreft de controles, inspecties, instandhouding,..., zijn duidelijke afspraken te maken met de verhuurder.
- voor korte-termijn verhuring en dringende gevallen zijn allicht aangepaste formules te voorzien.

WELKE VOORSCHRIFTEN GELDEN BIJ BOUW VAN MACHINES VOOR EIGEN GEBRUIK?

Het antwoord op deze vraag is eenvoudig: de verplichtingen van degene die een machine bouwt voor eigen gebruik, zijn principieel volledig identiek aan de verplichtingen van de fabrikant die machines vervaardigt om ze in de handel te brengen. Voor meer details over deze verplichtingen verwijzen wij naar de eerdere bespreking ervan en naar onze Praktische Gids "CE-markering voor machines". De machinerichtlijn legt ook op dat een samenstel van machines (of een samenbouw van een machine met andere elementen), dat als een geheel functioneert, moet behandeld worden zoals een machine.

Uw onderneming kan dus in de positie van fabrikant komen wanneer zij onder eigen verantwoordelijkheid een machine bouwt of een installatie opbouwt of samenbouwt uitgaande van machines, machines voor inbouw, componenten, ook al zou ze volledig

bestaan uit machines met CE-markering. In dat geval moet U als "eindfabrikant" verantwoordelijkheid nemen voor het geheel, waarbij U uiteraard kan steunen op de certificatie verkregen voor de elementen.

Bij grotere projecten komt het dikwijls voor dat derden betrokken zijn bij het project (engineeringbureau, constructeur, onderaannemers...). In zulke gevallen is het belangrijk om van in een vroeg stadium aandacht te hebben voor uw verplichtingen als fabrikant, en eventueel duidelijke afspraken te maken met de andere partijen over het vervullen van deze verplichtingen (zo is het bvb dikwijls logisch dat het engineeringbureau optreedt als fabrikant).

WELKE VOORSCHRIFTEN GELDEN BIJ WIJZIGING VAN MACHINES?

Bij wijziging van een nieuwe machine met CE-markering, vóór de indienstelling, komt men in de situatie van de fabrikant voor wat betreft de verplichtingen betreffende CE-markering. Men wordt dus in de zin van de richtlijn(en) "fabrikant" van de gewijzigde machine, waarbij uiteraard praktisch gezien het probleem vooral slaat op de gevolgen van de wijziging voor de veiligheid van de machine.

De regels voor het bepalen van het reglementaire kader bij wijziging van bestaande machines is minder duidelijk. Hierna volgen een aantal regels die naar onze mening gebruikt kunnen worden voor de logische aanpak van dit probleem.

Een beperkte wijziging van een bestaande machine zonder CE-markering kan behandeld worden in het kader van de reglementering voor arbeidsmiddelen. Op het vlak van de formaliteiten moet men er natuurlijk over waken dat het bestaande verslag vóór indienstelling, de documenten m.b.t. de evaluatie van de risico's, de instructies, ..., aangepast worden aan de wijziging.

Het voorgaande geldt ook voor de wijziging van een machine met CE-markering die al in dienst is. De "ideale" praktische toepassing van deze principes vereist een procedure om in eerste instantie elke wijziging, ook de zeer beperkte, te registreren. Op basis hiervan kan dan geoordeeld worden of de wijziging mogelijke veiligheidsconsequenties kan hebben die verdere veiligheidsactie vergen. Alleen op deze wijze is men immers zeker dat het veiligheidsdossier meegroeit met de machine.

Bij een zeer belangrijke wijziging van een bestaande machine zal de onderneming de keuze moeten maken tussen een aanpak op basis van de Machinerichtlijn, of een aanpak op basis van de voorschriften voor arbeidsmiddelen. In geval van twijfel kan men uiteraard ook het advies vragen van de bevoegde inspectiediensten.

Bij toevoegen van een nieuwe machine aan een bestaande installatie lijkt een logische aanpak om op de nieuwe machine en haar wisselwerking met de bestaande installatie de Machinerichtlijn toe te passen, waarbij op de rest van de bestaande installatie de regels betreffende arbeidsmiddelen toegepast worden.

De herstelling of instandhouding van een machine in haar oorspronkelijke staat, met inbegrip van het vervangen van een component door een gelijkwaardige, moeten niet beschouwd worden als een wijziging van de machine die op zich de toepassing van CE-markering op de machine voor gevolg zou hebben. Hetzelfde geldt voor het toevoegen van een scherm aan de machine, bv. in het kader van de toepassing van de minimumvoorschriften.

U WENST HULP BIJ DE TOEPASSING VAN DE REGELS VOOR ARBEIDSMIDDELEN?

Externe hulp bij de toepassing van de regels voor machines / arbeidsmiddelen kan nodig zijn wanneer de onderneming voor bepaalde aspecten niet de nodige deskundigheid in huis heeft, of ter ondersteuning bij het onderbreken van voldoende mankracht...

U kunt bij VINÇOTTE terecht voor deskundige en efficiënte hulp bij zowat alle aspecten van de toepassing van de voorschriften voor arbeidsmiddelen op uw machines. Onze langdurige ervaring en onze aanpak, onder meer periodiek beoordeeld in het kader van onze accreditatie als aangemelde instantie voor de Machinerichtlijn en diverse andere richtlijnen, staan mede borg voor de kwaliteit van deze hulp.

Typische voorbeelden van bijstand zijn:

- Hulp bij het formuleren van de veiligheidseisen bij bestellingen of prijsaanvragen, op algemene wijze, of voor specifieke projecten.
- Beoordeling van offertes betreffende veiligheidswaarborgen.
- Veiligheidsonderzoek van bestaande machines of begeleiding van het onderzoek door uw eigen diensten.
- Onderzoek van nieuwe machines als voorbereiding van het verslag voor indienststelling.
- Onderzoek van instructies voor machines met voorstellen voor aanvulling of verbetering.
- Bijstand bij uw verplichtingen als fabrikant bij zelfbouw van machines of bij samenbouw.
- Hulp bij de veiligheidsaspecten voor belangrijke nieuwe projecten, met inbegrip van de coördinatie van de inbreng van de diverse betrokkenen.
- Opleiding van de betrokkenen bij diverse aspecten van de toepassing van de regels voor arbeidsmiddelen.

WAAR VERDERE INFORMATIE VINDEN?

Bepaalde richtlijnen of Publicatiebladen van de EU (bvb opzoeken van de geconsolideerde tekst in een van de EU-talen op basis van het nummer van de basisrichtlijn):

www.eur-lex.europa.eu

De laatst gepubliceerde Publicatiebladen van de EU:

www.eur-lex.europa.eu

Belgische wetgeving: Belgisch Staatsblad of specifieke wetgeving inclusief Belgische omzetting van richtlijnen:

www.just.fgov.be

www.mineco.fgov.be

www.meta.fgov.be

(Welzijnswet, Codex, ARAB)

Bestelling van normen:

www.nbn.be

Inzage van normen kan ook op het Bureau voor Normalisatie NBN, Brabançonnelaan 29, 1000 Brussel.

Diensten aangeboden door Vincotte:

www.vincotte.be

Contacteer uw regio:

1. Oost- en West-Vlaanderen

M. Debrandandere

T: 0495 389 371

E: mdebrabandere@vincotte.be

2. Brabant

L. Van Calster

T: 0476 907 395

E: lvancalster@vincotte.be

3. Antwerp - Limburg

F. Gios

T: 0478 662 520

E: fgios@vincotte.be

4. Wallonië

Y. Ureel

T: 0479 790 040

E: yureel@vincotte.be

Jan Olieslagerslaan 35, B-1800 Vilvoorde, België
Tel +32 (0)2 674 57 11 ▪ Fax +32 (0)2 674 59 59
info@vincotte.be ▪ www.vincotte.be